

Bydgoszcz, stycznia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WPS.IX.431.20.2017.BG/ACZ

**Pan
Krzysztof Jankowski
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
typu socjalizacyjnego i interwencyjnego
ul. Stolarska 2
85-851 Bydgoszcz**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art.122, art.186 pkt 3, art.197a ust. 1 i 2, art.197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) oraz § 20 i § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r., poz.1477) w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego i interwencyjnego ul. Stolarska 2, 85-851 Bydgoszcz (zwanej dalej POW lub Placówką) w dniu 19 grudnia 2017 r. i 3 stycznia 2018 r. przeprowadzona została kontrola doraźna w trybie uproszczonym.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. B.G.– starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
 2. A.Cz.– starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy
- na podstawie Upoważnienia Nr 715/2017 z 5 grudnia 2017 r.

w zakresie:

- Wyjaśnienie zagadnień dotyczących nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej zgłoszonych przez Rzecznika Praw Dziecka.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do 12 grudnia 2017 r.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena:

W związku z pismem z Biura Rzecznika Praw Dziecka dotyczącym nieprawidłowości w funkcjonowaniu Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego i interwencyjnego ul. Stolarska 2 w Bydgoszczy, zgłoszonych [REDACTED] w e-mailu, dotyczących

stosowania przemocy psychicznej i fizycznej wobec najmłodszych wychowanków, w imieniu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w dniu 19 grudnia 2017 r. i 3 stycznia 2018 r. przeprowadzono kontrolę doraźną, mającą na celu ustalenie stanu faktycznego w tym zakresie. Podczas kontroli informacji udzielali: zastępca Dyrektora Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych - pani Natalia Lejbman, koordynator - pani ■■■, pedagog - pani ■■■, wychowawcy: ■■■, ■■■, ■■■, ■■■, ■■■ oraz rehabilitantka ■■■. Ponadto przeprowadzono rozmowy indywidualne z wychowankami.

Placówka przeznaczona jest dla 30 dzieci, pełni funkcje socjalizacyjną i interwencyjną.

Na dzień kontroli w ewidencji znajdowało się 22 dzieci, w tym grupa interwencyjna liczyła 9 wychowanków, a grupa socjalizacyjna 12 wychowanków. Aktualnie dzieci zostały podzielone na 2 grupy wiekowe, przy czym grupa najmłodszych wychowanków została tymczasowo przeniesiona do nowej lokalizacji przy ul. Popiełuszki 1/1 w Bydgoszczy. Ustalono, iż aktualny podział wychowanków i ich umieszczenie w innym budynku wynika z faktu trwających prac budowlanych, w związku z prowadzoną przebudową i modernizacją budynku, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.1.2. Inwestycje w infrastrukturę społeczną Schemat „Placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodzinne domy dziecka”.

Grupa I to dzieci najmłodsze w wieku od 1 roku do 5 lat, w grupie II dzieci od 5 r. życia do 12 r. życia.

Wszystkie dzieci zostały przyjęte do placówki w postępowaniu interwencyjnym lub na podstawie art. 95 ust 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podczas trwania czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowy z dziećmi mającymi na celu ustalenie, czy w placówce wychowawcy stosują przemoc fizyczną i psychiczną wobec wychowanków. Dzieciom zadano pytania dotyczące żywienia, wyposażenia w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych, kwoty pieniężnej do własnego dysponowania, przestrzegania praw dziecka, w tym stosowania przemocy wobec wychowanków przez opiekunów.

Pytania dostosowano do wieku, poziomu intelektualnego oraz możliwości wychowanków z grupy II. Z uwagi na wiek wychowanków nie przeprowadzono rozmowy z dziećmi z grupy I.

Na podstawie rozmowy przeprowadzonej z dziećmi ustalono:

Wychowankowie wyrazili swoje zadowolenie z ilości i jakości żywienia w placówce, jadłospisy uwzględniają preferencje dzieci. Zapewniony jest całodobowy dostęp do podstawowych produktów żywnościowych. Nie zgłaszano również braków w zakresie zaopatrzenia w odzież. Wychowankowie otrzymują regularnie kieszonkowe, a jego wysokość uzależniona jest od wieku. Dzieci biorą udział w zajęciach indywidualnych organizowanych przez pedagoga. Wszyscy znają swojego wychowawcę prowadzącego oraz zasady obowiązujące w placówce.

W placówce obowiązuje wprowadzony w 2015 roku system PZK tj. przywilej, zasada, konsekwencja. Dzieci potrafią wymienić przywileje, do najczęściej wymienionych zaliczyć można 15 minut gry na tablecie, dodatkowe słodczyce, tajemnicze losy. Starsze dzieci podały również, iż znają konsekwencje nie przestrzegania zasad tj. czasowy zakaz wyjścia z pokoju, brak możliwości skorzystania z przywileju jakim jest np. wspólne wyjście z grupą np. do kina, ograniczenie dostępu do telefonu komórkowego.

Dzieci dopytywano również o atmosferę panującą w placówce, o przypadki stosowania przemocy ze strony wychowawców. Żaden z wychowanków nie zgłosił faktu stosowania przemocy przez wychowawców, nikt również nie był świadkiem, aby taka przemoc stosowana była wobec innych dzieci. Wychowankowie opowiadali o sporadycznych przypadkach agresji ze strony innych dzieci. Dzieci przekazały, iż raz w miesiącu odbywają się spotkania społeczności, podczas, których omawiane są sytuacje konfliktowe oraz inne ważne dla wszystkich wychowanków kwestie.

W ocenie wychowanków atmosfera w placówce jest przyjazna, mogą liczyć na swoich wychowawców, a w szczególności największą sympatią cieszy się: wujek ■■■, ciocia ■■■, ciocia ■■■, ciocia ■■■.

Na podstawie rozmów z wychowawcami oraz oświadczeń złożonych przez wszystkie osoby pracujące w POW ustalono:

W trakcie kontroli poproszono wszystkich wychowawców zatrudnionych w POW przy ul. Stolarskiej 2 oraz specjalistów pracujących z dziećmi o złożenie pisemnych informacji w sprawie przestrzegania w placówce praw dziecka dotyczących ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, *w tym czy była Pani/Pan świadkiem stosowania przemocy fizycznej lub werbalnej w stosunku do wychowanków (przez innych wychowawców) oraz zgłaszania przez dzieci sytuacji stosowania wobec nich przemocy (fizycznej, psychicznej werbalnej)*. Wszyscy jednoznacznie oświadczyli, iż nie byli świadkami stosowania przemocy, nikt z wychowanków nie zgłosił sytuacji stosowania przemocy przez innych wychowawców. Protokoły przyjęcia wyjaśnień w załączeniu.

Oświadczenie w powyższym zakresie złożyła również pani Natalia Lejbman-zastępca Dyrektora BZPOW, informując, iż w okresie objętym kontrolą nie zaistniały okoliczności związane z podejrzeniem stosowania w placówce przemocy w stosunku do wychowanków, wymagające zawiadomienia prokuratury lub Policji na podstawie Kodeksu postępowania karnego. Ponadto, pani Lejbman poinformowała, iż w 2017 roku przeprowadzono w placówce w ramach nadzoru wewnętrznego 52 niezapowiedzianych kontroli doraźnych, w tym kontroli zarówno w godzinach rannych, jak również popołudniowych i nocnych. Żadna nie wykazała nieprawidłowości w zakresie sprawowanej opieki. Ponadto w dniach 11-13.10.2017 r. placówka kontrolowana była przez Urząd Miasta - Biuro ds. Zdrowia i Polityki Społecznej, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W placówce odbywają się spotkania Zespołu Wychowawczego, podczas, których każdorazowo przypomina się o całkowitym zakazie stosowania przemocy wobec dzieci. Wychowankowie mogą również anonimowo powiadomić o niepokojących zdarzeniach poprzez ogólnodostępną skrzynkę na listy zawieszoną w świetlicy placówki.

W trakcie kontroli pedagog - pani ■■■ przedstawiła szczegółowo, obowiązujący w placówce system PZK, który został wprowadzony po szkoleniach prowadzonych przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bydgoszczy, dla wszystkich wychowawców. W ocenie pani pedagog dzieci są zadowolone z obowiązującego systemu, w miejsce kar i nagród weszły przywileje i konsekwencje, przy czym systematycznie, w uzgodnieniu z wychowawcami i wychowankami zmieniane są przywileje, w taki sposób, aby były one interesujące i motywujące dla dzieci. Dodatkowo raz w miesiącu prowadzone są zajęcia w zakresie przeciwdziałania zachowaniom przemocowym. Pani pedagog oświadczyła, iż ma dobry kontakt z dziećmi, które zwierają się jej z różnych osobistych sytuacji. W związku z powyższym wyraziła przekonanie, iż w przypadku gdyby zaistniały okoliczności

związane ze stosowaniem przemocy przez wychowawców, taka informacja została jej bezzwłocznie przekazana przez dzieci.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej jeden raz w miesiącu odbywają się spotkania społeczności prowadzone przez panią koordynator XX podczas, których omawiane są wszystkie istotne dla wychowanków kwestie, w szczególności prawa i obowiązki, przywileje i konsekwencje, konflikty pomiędzy wychowankami oraz zasady obowiązujące w placówce. Z oświadczenia koordynatora wynika, iż w trakcie każdej społeczności poruszana jest kwestia doznawania krzywdy w zakresie: dziecko-dziecko, dorośli-dzieci.

Inspektorzy kontrolujący placówkę, w dniu 3 stycznia 2018 r, wzięli udział w spotkaniu społeczności, co umożliwiło im bezpośrednią obserwację dzieci i ich reakcje na zadawane pytania. W społeczności uczestniczyli również wychowawcy pełniący dyżur w placówce. Pani koordynator nawiązała do uroczystości związanych z obchodami Świąt Bożego Narodzenia, po czym umiejętnie przeszła do pytań w zakresie sytuacji oraz atmosfery w placówce pytając dzieci bezpośrednio o przypadki przemocy ze strony innych dzieci lub wychowawców. Ponadto przypomniała wychowankom o zasadach panujących w placówce, jak również o prawach i obowiązkach dzieci, prezentując jednocześnie kolorowe plakaty w tym zakresie, przekazane do placówki poprzez Biuro Rzecznika Praw Dziecka. Na pytanie, czy wiedzą gdzie można zadzwonić gdyby działo się im krzywda, wszystkie dzieci wyrecytowały głośno numer do Rzecznik Praw Dziecka, przypominając, iż numer został umieszczony na głównej tablicy w świetlicy. Kolejnym punktem spotkania było przekazanie dzieciom upominków przesłanych z Biura Rzecznika Praw Dziecka. Podczas spotkania wychowankowie byli naturalni, reagowali spontanicznie na zadawane pytania.

Na podstawie zgromadzonych informacji i dokonanych ustaleń oraz posiadanych kompetencji, inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej nie stwierdzili nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie.¹

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem **18/2017** w dniach 19 grudnia 2017 r. i 3 stycznia 2018 r.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197 d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

¹Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 446/2016 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z dnia 30.12.2016 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

(podpis i pieczęć Wojewody)